

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 9968

Tarih : 10.01.2025

10/2270

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

28 Aralık 2024 tarihinde Van'ın Saray ilçesinde Seyithan Durdu'nun askerler tarafından vurulup yardım edilmeden uzun süre bekletilmesi, yaşam hakkı ihlali, meşru savunma sınırlarının aşılması ve zor kullanma yetkisinin kötüye kullanılması gibi önemli hukuki meseleleri gündeme getirmiştir. Olayın soruşturulmasında yaşanan eksiklikler, şeffaflık ve tarafsızlık eksiklikleri, kamu vicdanını derinden sarsmıştır. Özellikle, olayın sorumlularının adalet önünde hesap vermesi, olayla ilgili kritik delillerin tam olarak dosyaya eklenmesi ve soruşturmanın bağımsız birimlerce yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, olayın tüm yönleriyle ve tarafsız bir şekilde soruşturulması ve tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüzüğün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin

Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

28 Aralık 2024 tarihinde Van'ın Saray ilçesi Bakışık Mahallesi kırsalında Seyithan Durdu'nun hayatını kaybetmesi, ülkede önemli hukuki ve insani tartışmalara yol açmıştır. Durdu'nun, askerler tarafından açılan ateş sonucu ağır yaralanması ve olay yerinde uzun süre yardım edilmeden bırakılması, Anayasa'nın 17. maddesi ile güvence altına alınan yaşam hakkının ihlali olarak değerlendirilmektedir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 2. maddesi, yaşam hakkının korunmasını devletlerin pozitif yükümlülüklerinden biri olarak tanımaktadır.

Olay, görgü tanıklarının ve medyada yer alan bilgilere göre şu şekilde gerçekleşmiştir: Seyithan Durdu, at üzerinde bulunduğu sırada askerler tarafından yakın mesafeden açılan ateş sonucu karnından vurulmuş ve ağır yaralanmıştır. Olaydan sonra, Durdu'ya uzun bir süre yardım edilmediği ve güvenlik güçlerinin durumu ilgili mercilere bildirmediği ifade edilmektedir. Özellikle, hudut birliklerinin olayın meydana geldiği kırsal bölgeye yaklaşık 30 kilometre uzaklıkta bulunması, görev alanlarının dışındaki bir bölgeye müdahale etmeleriyle birlikte hukuki ve idari açıdan ciddi şüpheler doğurmuştur. Olayın ardından Seyithan Durdu'nun vurulduğu bölgede dakikalarca yardım edilmeden bekletildiği, termal kamera kayıtlarında görüldüğü öne sürülmektedir. Bu kayıtların soruşturma dosyasına eklenmemesi ya da eksik sunulması, olayın tarafsızlıkla soruşturulmasına engel teşkil etmektedir.

Olayın hukuki yönü, yaşam hakkı ihlali, meşru savunma ve zor kullanma yetkisinin aşılması gibi önemli başlıklar altında incelenmelidir. Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 24. ve 25. maddelerinde düzenlenen meşru savunma ve zor kullanma yetkisi, yalnızca zorunlu hallerde ve orantılı bir şekilde kullanılabilir. Ancak Seyithan Durdu'nun vurulma koşulları, bu yetkilerin aşılması anlamına gelmektedir. Olayın akabinde başlatılan soruşturma kapsamında, Üsteğmen Y.A.'nın "kasten öldürme" suçlamasıyla tutuklanması ancak kısa süre sonra tahliye edilmesi, adaletin sağlanmadığına yönelik endişeleri artırmıştır. Ayrıca, soruşturma dosyasına getirilen gizlilik kararı, olayın şeffaf bir şekilde soruşturulmasına engel olmaktadır.

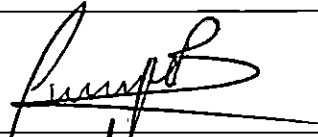
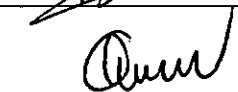
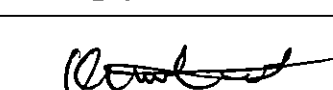
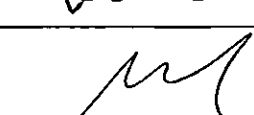
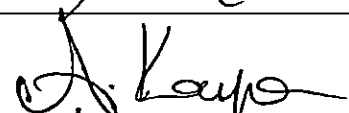
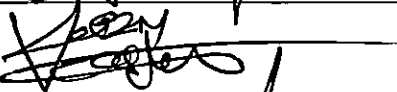
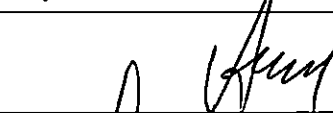
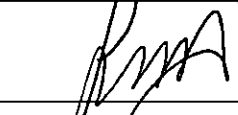
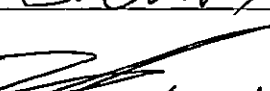
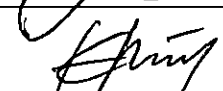
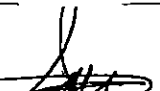
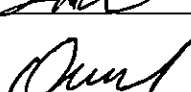
Seyithan Durdu'nun kardeşi Zübeyt Durdu ve 15 yaşındaki yeğeni Ş.D.'nin göçmen kaçakçılığı suçlamasıyla tutuklanması, olayı daha da karmaşık hale getirmiştir. 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile 5237 sayılı TCK, göçmen kaçakçılığı suçunun unsurlarını belirlemiş olmasına rağmen, olayda herhangi bir göçmenin tespit edilmemesi veya yakalanmaması, suçlamaların zayıf olduğuna işaret etmektedir. Bu durum, olayın soruşturulmasında ciddi bir eksiklik oluşturmakta, zira tutuklu bulunan Zübeyt Durdu ve Ş.D., ifade verme ve gerçeklerin ortaya çıkmasına engel teşkil etmektedir.

Seyithan Durdu'nun ölümüne ilişkin soruşturmanın İlçe Jandarma Komutanlığı ve İl Jandarma Kriminal tarafından yürütülmesi, soruşturmanın tarafsızlığına dair şüpheler uyandırmaktadır. Şüpheli askerlerin aynı kuruma bağlı olması, delillerin sağlıklı bir şekilde toplanmasını tehlikeye atamaktadır. Bu nedenle, soruşturmanın bağımsız birimlerce, özellikle polis tarafından yürütülmesi büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, termal kamera kayıtları gibi olayın aydınlatılmasına yardımcı olabilecek kritik delillerin eksiksiz bir şekilde dosyaya eklenmesi sağlanmalıdır.

Hudut birliklerinin kendi sorumluluk sahalarının dışında silah kullanması, güvenlik güçlerinin görev sınırları ve yetkilerini tartışmaya açmaktadır. Olayın gerçekleştiği bölgenin sınır hattından yaklaşık 30 kilometre içeride olması, güvenlik personelinin devriye veya rutin kontrol görevlerinden bağımsız hareket ettiklerini göstermektedir. Bu durum, sınır güvenliği ve iç güvenlik görevleri arasındaki yetki sınırlarının yeniden değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Seyithan Durdu'nun ölümüyle sonuçlanan olayın adil ve etkin bir şekilde soruşturulması, kamu vicdanının tesisi açısından hayati önem taşımaktadır. Seyithan Durdu'nun ölümüyle başlayan süreçte, sorumluların adalet önünde hesap vermesi ve bu tür olayların tekrar yaşanmaması için gerekli adımlar atılmalıdır.

Olayın tüm yönleriyle ve tarafsız bir şekilde soruşturulması ve tespit edilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17			
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	